

Universitatea de Medicină și Farmacie

“Grigore T. Popa” Iași

Prorectorat Relații Internaționale

Biroul ERASMUS+

GHID PENTRU STUDENTUL ERASMUS

PROGRAMUL ERASMUS +

Selecția 2019

Informatii generale, etapele procesului si documente necesare

Cum decurge selecția pentru o bursă Erasmus?

Principalul obiectiv al Acțiunii ERASMUS este promovarea dimensiunii europene în învățământul superior, mobilitatea studenților și a cadrelor didactice rămâne una dintre activitățile principale.

Întâi de toate, studiați variantele pe care le aveți; trebuie să știți ce veți studia la universitatea aleasă, cât v-ar costa în plus față de grant această perioadă de studii, și când începe mobilitatea.

Va trebui să depuneți un dosar de candidatură și, la scurt timp, va avea loc un interviu.

CRITERII GENERALE DE SELECȚIE

Condițiile de participare:

- studenții înmatriculați la zi, cetățeni români, cetățeni ai altor state. Studenții trebuie să efectueze o mobilitate într-o țară diferită de cea de rezidență. Studenții străini trebuie să depună la dosar și Certificatul de Inregistrare (dreptul de rezidență înregistrat pe teritoriul României), dar nu vor avea prioritate la selecție.
- în cazul mobilitatilor de studiu, studentii trebuie să fie înscriși cel puțin în al doilea an de studii; pentru

mobilitatile de plasament aceasta conditie nu se aplica;

- studentul să aibă rezultate academice bune în anul universitar anterior (media minim 8), să fie integraliști
- proaspeții absolvenți pot efectua un stagiu de practică (plasament) dacă sunt selectați în anul VI (se va ține cont de durata mobilităților deja efectuate în cadrul ciclului respectiv, la cuantumul de 12 luni)
- un student poate beneficia de mobilitate de studiu și de practică la fiecare nivel de studiu (licență, master, doctorat), însumând maxim 12 luni de stagiu (studiu + practică) per nivel.
- foști beneficiari ai unui stagiu de studiu în generațiile anterioare de programe Socrates și LLP-Erasmus, numai dacă îndeplinesc criteriile sus-menționate și cu condiția ca durata totală a stagiilor (Socrates/LLP-Erasmus și Erasmus+) să nu depășească 12 luni/ciclu de studii.
- studentul ERASMUS trebuie să fie înmatriculat la un program de studiu ce conduce la diploma de Licență, Master sau Doctor la universitatea care oferă disponibilitățile de mobilitate;
- mobilitatea trebuie să facă parte din schimbul de studenți propus de universitatea de origine în baza Acordului Bilateral semnat cu universitatea parteneră;
- studentul ERASMUS trebuie să fi dobândit suficientă cunoaștere a limbii în care sunt predate cursurile la universitatea parteneră - atestat cu nivel B1/B2(conform acordului incheiat);

Lista documentelor care trebuie sa alcatuiasca dosarul de candidatura al studentului ce doreste sa efectueze un stagiu ERASMUS, si anume :

- (a) Scrisoarea de motivare (intentie)
- (b) Curriculum Vitae

- (c) Adeverinta cu media anilor anteriori (de la secretariat) si dupa caz adeverință că beneficiază de bursă socială
- (d) Recomandare din partea unui cadru didactic care colaboreaza sau a colaborat direct cu studentul
- (e) Cerere catre Decanul Facultatii care va contine si toate optiunile de mobilitate ale candidatului, in ordinea preferintelor
- (f) Atestat oficial pentru nivelul de cunostinte in limba de studiu a universitatii partenere nivel B1 /B2 (conform acordului incheiat) (de ex: franceza: DALF, engleza: TOEFL, CAMBRIDGE, spaniola: DELE, atestat eliberat de catedrele de limbi straine din cadrul Facultatii de Litere de la Universitatea "Al.I.Cuza" Iasi sau atestat eliberat de un Centru Cultural al tarii destinatie).
- (g) Candidatul va depune la Biroul Erasmus + maxim 2 dosare de candidatură, iar în cereri se vor preciza toate opțiunile. Un candidat va susține proba de competență lingvistică pentru ambele limbi (daca este cazul) pentru care candidează, conform opțiunilor exprimate la înscriere.

Observatii:

1. Documentele de la punctele (a), (b), (d) se prezinta de catre studentul candidat și in limba de studiu a universitatii partenere
2. Anexarea la dosar a unor atestate, diplome, articole publicate constituie un avantaj pentru candidatul respectiv
3. De asemenea, demonstrarea contributiei studentului la forme de cooperare: pe plan local la nivelul organizatiilor studentesti, interuniversitar la nivel national si/sau european - reprezinta un criteriu de departajare.

Notă:

1. Programul ERASMUS asigură finanțarea parțială a bursei de mobilitati, solicitanții trebuie să-și identifice surse de finanțare suplimentară (sponsorizări, etc).
Cuantumul lunar al stagiilor de studiu Erasmus+ a fost stabilit la nivel național de către ANPCDEFP.

Astfel, cuantumul pentru mobilitățile Erasmus+ de studiu este de:

- **520 de Euro/lună** pentru Austria, Belgia, Cipru, Grecia, Germania, Finlanda, Franța, Irlanda, Italia, Islanda, Liechtenstein, Luxemburg, Norvegia, Malta, Marea Britanie, Olanda, Portugalia, Spania, Danemarca, Suedia
- **470 de Euro/lună** pentru Bulgaria, Croatia, Cehia, Estonia, Letonia, Lituania, FYRO, Macedonia, Polonia, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Turcia

Daca bursele sociale se aproba dupa inceperea anului universitar si studentul a inceput mobilitatea, functie de fondurile Erasmus disponibile, studentii pot primi un grant suplimentar de 200 de Euro/luna.

Durata unei burse de studiu, cuprinsă între 3 și 12 luni, corespunde cu durata semestrului (inclusiv prima sesiune de examene) de la Universitatea gazdă. Sprijinul financiar se acordă numai pentru perioada efectiv realizată la universitatea parteneră.

Durata unei burse de plasament poate fi cuprinsă între 2 și 12 luni și grantul este cel de studiu la care se mai adaugă încă 200 euro/lună.

2. Informații privind criteriile de eligibilitate se găsesc la:
- Avizierul Facultăților și Avizierul Relații Internaționale - Rectorat
 - Site UMF www.umfiasi.ro - Relații Internaționale- Program Erasmus
 - Biroul Erasmus + al UMF "Grigore T. Popa" Iași Secretar Mihaela Vacariu Sirotta,
Tel: 0232-301602, e-mail: mihaela.sirotta@umfiasi.ro

Listele cu studenții admiși și rezervă, vor fi afișate la avizier și pe site-ul Universității.

Funcție de datele limită de trimitere a documentelor la Universitățile la care studenții au fost selectați, persoanele care optează pentru primul semestru de studiu, vin la Biroul Erasmus începând luna aprilie 2019 cu formularele care trebuie avizate spre a fi trimise la universitățile partenere. Deplasarea poate avea loc din septembrie - octombrie 2019 pentru semestrul 1, respectiv din ianuarie - februarie 2020, pentru semestrul 2).

Cum și unde se organizează selecția?

Selecția se organizează la Prorectoratul Relații Internaționale, Biroul Erasmus + din cadrul Universității (vis-à-vis de Rectorat) în lunile martie-aprilie (pentru primul semestru sau pentru un an universitar) iar în funcție de finanțare, în luna octombrie - noiembrie doar pentru mobilitățile ce vor avea loc în semestrul al doilea.

Care este decizia comisiei?

Comisia de selectie verifica continutul dosarelor pe baza criteriilor de selectie si intocmeste punctajul fiecarui candidat. Aceasta realizeaza un clasament provizoriu al candidatilor, in functie de punctajul obtinut (in ordine descrescatoare) si disponibilitatea locurilor in universitatile pentru care opteaza candidatii, in conformitate cu datele prevăzute în acordurile inter-instituționale. Dupa realizarea clasamentului provizoriu, candidatii participa la interviu.

Interviul se desfașoară în limba în care va avea loc studiul, urmând ca în fața comisiei să fie testate cunoștințele de limbaj medical, disponibilitatea studentului de a purta un dialog cu interlocutori din altă țară despre UMF Iași, pe teme de cultură generală despre Iași, regiune, Moldova, România.

Interviul se efectueaza public, cu programare, astfel încât întreaga comisie să audieze fiecare candidat și să se evite contestațiile referitoare la nivelul cunoștințelor de limbă străină.

Dupa interviu, la o data stabilita ulterior, are loc alegerea optiunilor de mobilitate exprimate deschis, in sedinta publica in prezenta tuturor candidatilor. Destinația specifică (Universitatea) este alocată în funcție de poziția în clasament pe limba de studiu a aplicantului. Eligibilitatea nu garantează finanțarea mobilității care va fi decisă, în limita fondurilor disponibile, la momentul semnării contractului Erasmus instituțional pentru anul academic în care va avea loc mobilitatea.

Un candidat poate să fie eliminat la interviu, indiferent de punctajul general, în cazul în care comisia consideră că nu are cunoștințe suficiente și nu poate face față unui examen în limba străină pentru care candidează. Nota obținută la interviul de limbă, este media aritmetică a notelor acordate

de comisia de interviu (intre 1-10). Candidatul este considerat eligibil, dacă nota la interviul de limbă este minim 5.

Deplasarea:

septembrie - octombrie (semestrul de iarna)

ianuarie - februarie (semestrul de vara)

Calculul punctajului

Se va face diferențiat pentru studenți și doctoranzi/ rezidenți, prin însumarea următoarelor categorii de puncte, rezultând un *punctaj general*:

Pentru studenți: $A + B + C + D$

Pentru doctoranzi/ rezidenți: $A + B + C + D + E + F + G$

$A = 10 \times$ Media generală (la studenți - media generală a anilor absolviți)

$B = 1,5 \times (B1 + B2 + B3 + B4)$

$B1 = 2 \times$ Nr. lucrări publicate extenso în țară (prim autor)

$B2 = 5 \times$ Nr. lucrări publicate extenso în străinătate (prim autor)

$B3 = 0.50 \times$ Nr. lucrări comunicate în țară (prim autor)

$B4 = 0.75 \times$ Nr. lucrări comunicate în străinătate (prim autor)

$C = C1 + C2 + C3 + C4$

$C1 = 1,5 \times$ Nr. lucrări publicate extenso în țară (coautor)

$C2 = 4 \times$ Nr. lucrări publicate extenso în străinătate (coautor)

$C3 = 0,30 \times$ Nr. lucrări comunicate în țară (coautor)

$C4 = 0,5 \times$ Nr. lucrări comunicate în străinătate (coautor)

$D = 10 \times$ Nr. contracte de cercetare la care este participant

$E1 = 20 \times$ Nr. cărți publicate (prim autor)

$E2 = 15 \times$ Nr. cărți publicate (coautor)

$F = 25$ puncte pentru o facultate absolvită

$G = 10 \times$ (Nr.cursuri PU, școli de vară)

ORGANIZAREA MOBILITATILOR ERASMUS

1. DEMERSUL PROFESIONAL

Trimiterea dosarului la universitatea partenera

- studentii vor completa si trimite formularele de inscriere, cazare, cursuri de limba la universitatile partenere pana la deadline-ul stabilit de acestea; Majoritatea universitatilor au aceste formulare pe pagina lor de internet iar pe site-ul UMF la adresa: <https://www.umfiiasi.ro/despre-umf-iasi/relatii-internationale/universitati-partenere/> poate fi consultat tabelul cu universitatile partenere si linkul catre site-urile acestora
- dupa corespondenta Biroului Erasmus+ cu universitatile partenere si stabilirea de comun acord a programului de studiu in strainatate, se va intocmi learning agreementul care trebuie semnat de Decanul Facultatii

2. DEMERSUL TEHNIC

Inainte de efectuarea deplasarii:

- studentii (beneficiarii) vor completa Cererea tip care va fi insotita de invitatia de la universitatea partenera
- studentii vor completa Contractul Financiar Individual dupa ce si-au deschis un cont in Euro, la o banca din Romania. In Contract se stipulează: părțile contractante, perioada contractului, cuantumul lunar al ajutorului financiar, modul de plată, obligațiile beneficiarului, actele necesare pentru efectuarea decontului, modul de reglare a eventualelor litigii.

Plata sprijinului financiar. Forma de plată adoptată de UMF "GRIGORE T.POPA" IASI este plata pe card. La plecare

studentul va primi un avans de 80% din totalul sumei iar restul de 20% i se va acorda la întoarcere la Serviciul Contabilitate al Universității. In cazul in care fondurile Erasmus au intrat in contul Universitatii, acestea vor fi transferate fiecarui student cu 3 - 5 zile inainte de deplasare iar in cazul in care aceste fonduri nu au intrat in cont, acestea vor fi transferate in momentul sosirii banilor.

3. DEPLASAREA LA UNIVERSITATEA DE DESTINATIE

Rezervarea cazării

De cele mai multe ori, odată cu *Formularul de candidatură* studentul va trimite la universitatea din țara de destinație și un *formular de rezervare* de cazare dacă universitatea respectivă a prevăzut un astfel de aranjament. În acest caz, formularul de rezervare ar trebui să fie disponibil în pachetul informativ furnizat de universitatea primitoare.

ATENȚIE!!: Rezervarea unei camere și garantarea ocupării ei la data angajată cade în responsabilitatea exclusivă a studentului.

Rezervarea biletului de călătorie

Studentul își va rezerva biletul de călătorie cu suficient timp înainte, pentru ca plecarea să nu fie întârziată în raport cu perioada definită în *Dispoziția de deplasare*.

Documentele de călătorie și dovezi de plată de la achitarea cazării în original se vor păstra pentru decont la întoarcere.

Prelungirea perioadei de studii

- a) Perioada de studii poate fi prelungită până la 12 luni, fără a depăși data de încheiere a anului universitar (30 septembrie)

- b) Prelungirea perioadei de studii trebuie să fie aprobată de ambele universități. Aprobarea prelungirii trebuie solicitată cu minim o lună înainte de finalizarea perioadei de mobilitate aprobate inițial și trebuie să o continue pe aceasta. Nu sunt admise întreruperi în cadrul unei mobilități.
- c) Prelungirile perioadelor de studii nu sunt finanțate decât în măsura suplimentării fondurilor de către ANPCDEFP, sau în cazul unor renunțări.

Sosirea la universitatea gazda

Studentul va trimite către Biroul Erasmus + în termen de maxim 1 săptămână de la începerea mobilității Erasmus, o scurtă informare referitoare la integrarea academică (începerea cursurilor/stagiilor) și socială (cazare, transport).

Renunțarea la mobilitate

Un candidat poate trece de pe lista de rezerve pe lista candidaților selectați în urma unei renunțări sau a unei suplimentări de fonduri.

În cazul renunțării la mobilitate fără un motiv întemeiat, de forță majoră (deces sau boala în familie, etc.), studenții declarați admiși nu vor avea dreptul de a candida anul următor pentru a obține o mobilitate de studiu sau plasament.

4. INTOARCEREA LA UNIVERSITATE

După efectuarea deplasării:

La finalul stagiului ERASMUS, vă veți prezenta la Biroul Relații Internaționale sau ERASMUS al universității gazdă într-

un termen de cel mult 5 zile de la revenirea în țara cu documentele necesare recunoașterii perioadei de studii;

a) contractul de studii Learning Agreement /Training Agreement semnat de coordonatorul departamental și coordonatorul instituțional din universitatea gazdă și după caz During Mobility;

b) situația școlară (note și credite obținute), alte forme de evaluare (aprecieri din partea profesorului coordonator a activității desfășurate de către doctorand/masterand) sau Transcript of Records;

c) certificatul de confirmare a stagiului

d) biletele de călătorie (tichete de imbarcare în original, bonuri benzina/motorina);

e) chitanțele de cazare / contract de închiriere;

f) Raport de activitate și chestionar de mobilitate

Recunoașterea și echivalarea studiilor

a) Conform criteriilor reciproc acceptate de cele două universități, prin Acordul Bilateral de cooperare ERASMUS, perioada de studii în străinătate trebuie să beneficieze de recunoaștere academică totală.

b) Universitatea de origine va asigura recunoașterea perioadei de studii efectuate în străinătate, inclusiv examenele sau alte forme de evaluare, chiar dacă programa are un conținut diferit. Rezultatele și creditele obținute de studenți la cursurile prevăzute în Contactul de Studii vor fi trecute în Foia Matricolă, iar Facultățile, prin comisiile de recunoaștere, vor echivala notele obținute conform unui algoritm stabilit.

c) Facultățile vor recunoaște foia matricolă cu rezultatele obținute și creditele corespunzătoare, eliberată de Universitatea parteneră; notele și creditele care atestă promovarea disciplinelor recunoscute vor fi stabilite pe baza sistemului de

- notare și creditare din Universitatea de origine și de la Universitatea gazdă, dar într-o manieră avantajoasă pentru beneficiar;
- d) Creditele obținute în străinătate trebuie să fie aferente unor discipline pe care studentul ar urma să le studieze la U.M.F. “Grigore T. Popa” lași în anul universitar în care este înmatriculat și în care efectuează deplasarea. Se admite recunoașterea examenelor aferente unui an universitar superior (credite în avans).
- e) Punctajul pentru o disciplină de studiu se calculează la Decanat, astfel: nr. puncte = nota x numărul de credite alocate disciplinei. Rezultatele examenelor sunt trecute în cataloage speciale pentru fiecare disciplină în parte. Aceste cataloage se păstrează la dosarul fiecărui student.

Echivalentul calificativelor ECTS

- a) Echivalența ECTS cu notele din sistemul de învățământ din România se face conform următorului tabel.

ECTS	NOTA (RO)	DEFINITIE
A	10	Excelent
B	9	Foarte bine
C	7-8	Bine (rezultat în general bun, dar cu un număr de erori notabile)
D	6	Satisfacator (acceptabil, cu lipsuri semnificative)
E	5	Suficient (întrunește criteriile minime)
FX - F	1-4	Respins

ANEXE

Studentii trebuie să folosească formularele puse la dispoziție de Biroul ERASMUS.

După selecție și după acceptul universității primitoare, se vor completa Cererea de deplasare și contractul financiar.

MODEL

CERERE DEPLASARE

Aviz Coordonator Erasmus

Aviz decan

Aviz Birou Senat

DOMNULE RECTOR

Subsemnatul (a) _____ student anul _____ Facultatea _____ U.M.F. „Grigore T.Popa” din Iași, vă rog să-mi aprobați deplasarea la Universitatea _____ Tara/orasul _____ in cadrul programului ERASMUS in perioada _____ inclus in acordul bilateral pentru anul academic _____

Solicitat din partea U.M.F. „Grigore T.Popa” din Iași

Anexez copii după: invitație

Ma angajez ca la intoarcerea in tara sa prezint la Decanatul /Rectoratul U.M.F. Iasi un raport asupra acestei deplasari.

Argumente privitoare la impactul deplasării asupra obiectivelor prioritare:

Data _____ Semnătura _____

Domnului Rector al U.M.F. „Grigore T.Popa” din Iași

Viza de control financiar preventiv

Viza contabilitate,

Domnule Rector,

Subsemnatul (a) _____
student anul ____ Facultatea _____ U.M.F.
„Grigore T.Popa” din Iași, privitor la deplasarea la Universitatea
_____ Tara/orasul _____ in
cadrul programului LLP -ERASMUS in perioada
_____, cheltuielile legate de aceasta deplasare vor
fi acoperite dupa cum urmeaza:
transportul intern si international pe ruta:

.....
cu (mijloacele de transport)

.....
in suma de lei valuta

.....
va fi suportat de

.....
Cheltuielile de intretinere in strainatate vor fi suportate de:

.....
diurna

.....
cazarea

.....
taxa de viza + asigurare medicala

.....
TOTAL CHELTUIELI (in limita sumei de)

.....

Ma angajez ca la intoarcerea in tara, odata cu decontul de
cheltuieli, sa prezint si raportul privind deplasarea efectuata.

(Semnatura)

CARTA STUDENTULUI ERASMUS

Statutul de student Erasmus se aplică tuturor studenților care îndeplinesc criteriile Erasmus de eligibilitate și care au fost selectați de către universitatea lor de origine pentru o mobilitate de studii la o universitate parteneră din Europa. Ambele universități trebuie să aibă Carta universitară Erasmus aprobată de Comisia Europeană.

În calitate de student Erasmus ai dreptul ca:

- Universitatea de origine și universitatea primitoare să semneze cu tine un Contract de studii (*Learning Agreement*) înainte de începerea mobilității. Acest contract are rolul de a stabili detaliile programului tău de studii în străinătate, inclusiv numărul de credite pe care urmează să îl obții.
- Să primești o situație școlară (*transcript of records*) la sfârșitul perioadei tale de studiu, semnată de un reprezentant autorizat al universității primitoare. Acest document va conține notele (calificativele) și numărul de credite pe care le-ai obținut.
- Universitatea de origine să recunoască și să echivaleze în întregime numărul de credite pe care l-ai obținut în străinătate, în conformitate cu contractul de studii.
- Să nu plătești taxe către universitatea primitoare pe întreg parcursul perioadei tale de studiu fie ele taxe de școlarizare sau de înmatriculare, de examinare, de folosire a laboratoarelor sau bibliotecilor, pe perioada stagiului ERASMUS.
- Bursele sau orice alte forme de sprijin financiar de care beneficiezi în România să îți fie acordate integral pe întreaga perioadă a studiilor tale în străinătate (cu mențiunea că eventualul statut de student cu taxă la Universitatea de origine se păstrează pe durata mobilității).

În calitate de student Erasmus ai obligația:

- ❑ Să respecti prevederile *contractului financiar Erasmus* încheiat cu Universitatea de origine.
- ❑ Să te asiguri că orice schimbare intervenită în contractul de studii este imediat aprobată în scris atât de Universitatea de origine cât și de universitatea primitoare.
- ❑ Să petreci la universitatea primitoare întreaga perioadă de studiu, conform acordului prealabil cu Universitatea de origine, să te prezinți la examene sau alte forme de evaluare și să respecti regulile și regulamentele interne ale instituției gazdă.
- ❑ Să redactezi un raport de activitate cu privire la mobilitatea ta de studii Erasmus după încheierea acesteia.

Dacă ai o problemă:

- ❑ Identifică problema cu precizie și consultă-ți drepturile și obligațiile.
 - ❑ Contactează coordonatorul ERASMUS al facultății tale și urmează procedurile stabilite în Universitatea de origine.
- Dacă nu ești mulțumit, contactează coordonatorul ERASMUS al Universității și, în ultimă instanță, Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (agentie@anpcdefp.ro)

PRORECTOR RELAȚII INTERNAȚIONALE

Prof. Dr. Monica Hâncianu

Email: monica.hancianu@umfiasi.ro

COORDONATOR INSTITUTIONAL ERASMUS

Prof. Dr. Catalin Pricop

E-mail: bobopricop@yahoo.com

Prorectorat Relații Internaționale - Biroul Erasmus +

Secretar Mihaela Vacariu Sirotta

Str. Universității, nr. 1, 700115, Iași, România

Tel: +40.232.301602

Fax: +40.232.211820

E-mail: mihaela.sirotta@umfiasi.ro

COORDONATORI ERASMUS FACULTATI

Facultatea de Medicină	Prof. Dr. Cornelia Amălinei
Telefon	+40.232.301615
Email:	cornelia.amalinei@umfiasi.ro , cornelia_amalinei@yahoo.com

Facultatea de Medicină Dentară	Șef lucr. dr. Cristina Popa
Telefon	+40.232.301618
Email:	oana.copacinschi@umfiasi.ro , cristina.popa@umfiasi.ro

Facultatea de Farmacie	Conf. dr. Roxana Georgiana Taușer
Telefon	+40.232.301617
Email:	roxana.tauser@umfiasi.ro

Facultatea de Bioinginerie Medicală	Prof. dr. Anca Lazăr
Telefon	+40.232. 213573
Email:	ancam_2002@yahoo.com

Oferta de burse în anul academic 2019-2020

FACULTATEA DE MEDICINĂ

Țara	Universitatea	Nr. locuri studenți	Nr. locuri masteranzi/ doctoranzi	Nr. luni mobilitate	Tipul mobilității
BELGIA (Nursing)	Karel de Grote Hogeschool Antwerpen	2	-	3	Studiu
FINLANDA (Nursing)	Universitatea de Științe Aplicate Turku	2	-	3	Plasament
OLANDA (Nursing)	Windsheim University Applied Sciences	2	-	2	Plasament
POLONIA (Nursing)	Nicolaus Copernicus, Torun	2	-	5	Studiu
		2	-	2	Plasament
SPANIA (nursing limba spaniola)	Alicante	2	-	5	Studiu
BULGARIA (in limba engleza)	Medical University Sofia	2	-	5	Studiu
		2	-	2	Plasament
CEHIA (in limba engleza)	Palacky University Olomouc	2	-	4,5	Studiu
		2	-	2	Plasament
CROATIA (in limba engleza)	Universitatea Rijeka	1	-	2	Plasament
FRANȚA	Burgogne, Dijon	3	- 1	6 6	Studiu Plasament
	Lorraine, Nancy	5	-	8	Studiu
	Joseph Fourier Grenoble	3	-	5	Studiu
			1	3	Studiu
	Jean Monnet Saint Etienne	2	-	9	Studiu
	Claude Bernard Lyon 1	1	-	10 6	Studiu
			4	-	5
	Bretagne Occidentale Brest	4	-	5	Studiu
Paris Diderot 7	1	1	4	Plasament	

	Paris Sud XI	2	-	10	Studiu
	Paris Nord 13	2	-	5	Studiu
	Nice Sophia Antipolis	1		5	Studiu
	Picardie Jules Vernes Amiens	3	-	5	Studiu
	Rennes	2	-	3	Plasament
	Rennes	2	-	5	Studiu
GERMANIA	Albert Ludwigs Freiburg	2	-	10	Studiu
	Lubeck	2	-	10	Studiu
	Johannes Gutenberg Universitat Mainz	3	-	5	Studiu
	Rostock	2	-	10	Studiu
	Johann Wolfgang Goethe Universitat, Frankfurt am Main	2	-	10	Studiu
	Friedrich Alexander Universitat Erlangen Nurnberg	1	-	10	Studiu
ITALIA	Torino	4	1	5	Studiu
	Roma, La Sapienza	3	-	6	Studiu
	Foggia	2	-	5	Studiu
	Parma	2	-	6	Studiu
	Bari	1	1	6	Studiu
	Bari	1	1	6	plasament
	Palermo	2	-	6	Studiu
Pavia	1	1 drd	10	Studiu	
LITUANIA (in limba engleza)	Kaunas Health Science	2	-	2	Plasament
MACEDONIA (in limba engleza)	Goce Delcev University	2	-	4	Studiu
	Goce Delcev University	2	-	2	Plasament
POLONIA (in limba engleza)	Nicolaus Copernicus, Torun	4	-	4,5	Studiu
	Medical University Gdansk	2	-	5	Studiu
	Wroclaw Medical University	2	-	5	Studiu
	Lublin	2	-	10	Studiu
	Lublin	2	-	2	Plasament

	University of Zielona Góra	2 2	- -	4,5 2	Studiu Plasament
	Medical University Bialystok	3	-	2	Plasament
SLOVENIA (in limba engleza)	Ljubljana	6	-	2	Plasament
SPANIA	Salamanca	2	-	5	Studiu
	Valladolid	3 2	- 1	5 3	Studiu Plasament
UNGARIA (in limba engleza)	Debrecen	2	-	5	Studiu
	Szeged	2 2	-	5 2	Studiu Plasament

FACULTATEA DE MEDICINĂ DENTARĂ

Țara	Universitatea	Nr. locuri studenți	Nr. locuri masteranzi/ doctoranzi	Nr. luni mobilitate	Tipul mobilității
BELGIA	Universite Catholique de Louvain	-	2	3	Plasament
CEHIA (in limba engleza)	Palacky University Olomouc	2 2	-	9 2	Studiu Plasament
ITALIA (in limba italiana)	Universitatea Pavia	2	1 drd	10	Studiu
LITUANIA (in limba engleza)	Kaunas Health Science	2	-	2	Plasament
MACEDONIA (in limba engleza)	Goce Delcev University	2	-	2	Plasament
POLONIA (in limba engleza)	Universitatea Lublin	-	2 drd.	2	Plasament

FACULTATEA DE FARMACIE

Țara	Universitatea	Nr. locuri studenți	Nr. locuri masteranzi/ doctoranzi	Nr. luni mobilitate	Tipul mobilității
BELGIA	Universitatea Gent	2	-	10	Studiu

SPANIA	CEU San Pablo, Madrid	3	1	5	Studiu
	Salamanca	2	-	5	Studiu
BULGARIA (in limba engleza)	Medical University of Sofia	2	-	5	Studiu
FRANTA	Universite d'Orleans	2	- 2	2 4	Plasament Plasament
GERMANIA	Martin Luther Halle Wittenberg	1	1 2	6 3	Studiu Plasament
ITALIA	Universita di Camerino	2	-	6	Studiu
	Universita di Bologna	2		6	Studiu
LITUANIA (in limba engleza)	Kaunas Health Science	2	-	2	Plasament
MACEDONIA (in limba engleza)	Goce Delcev University	2	-	4	Studiu
		2	-	2	Plasament
POLONIA (in limba engleza)	Medical University of Lublin	-	1	2	Plasament

FACULTATEA DE BIOINGINERIE MEDICALĂ

Țara	Universitatea	Nr. locuri studenți	Nr. locuri masteranzi	Nr. luni mobilitate	Tipul mobilității
FRANTA	Universite de Pau et des Pays de L'Adour	1 1	1 1	3 3	Plasament Studiu
	Universite Paris 13	2	2	5	Studiu
	INSA Rennes	2	1	4	Studiu
ITALIA	G.D. Annunzio Chieti e Pescara (fiziokinetoterapie)	2	-	4	Studiu
	Parma	2	-	5	Studiu

	(fiziokinetoterapie)				
	Magna graecia di Catanzaro	2	-	4	Studiu
	Universita Politecnico di Milano	2		10	Studiu
BELGIA	Universite de Liege (fiziokinetoterapie)	2	1	5	Studiu
	Ghent University	2	-	5	Studiu
CEHIA	Czech Technical University in Prague	1	1	5	Studiu
SPANIA	Universitatea Cataluna ETSEIB	1	-	6	Studiu
	Universitatea Cataluna EUETIB	3	-	5	Studiu
AUSTRIA	University of Applied Sciences Graz (fiziokinetoterapie)	2	-	5 2	Studiu sau Plasament
GRECIA (in limba engleza)	Technological Educational Institute Athens	2	-	4	Studiu
POLONIA (BFKT limba spaniola)	Nicolaus Copernicus, Torun	2	-	5	Studiu
		1	-	2	Plasament

Depunerea dosarelor și selecția va avea loc în luna martie iar datele exacte vor fi comunicate pe site-ul UMF la noutăți și la secțiunea Relații Internaționale - Erasmus Programme (2014-2020).

Realizatori:

Mihaela Vacariu Sirota
Alin Ciubotaru

Brosura a fost tipărită cu sprijinul financiar al Comisiei Europene.

TESTIMONIALE ERASMUS

Maria Gavrilovici - Universitatea Lorraine, Nancy

1.Sosire

La sosirea în instituția gazdă am beneficiat de o reuniune cu coordonatorul Erasmus care ne-a pus la dispoziție informațiile necesare șederii noastre (programa școlară, orarele din toți anii deoarece cursurile noastre se regăseau în programa mai multor ani, inclusiv anul III, ni s-a realizat cardul de student al universității Lorraine cu care aveam oficial acces la numeroase facilități cum ar fi sala de sport, biblioteca etc.) Coordonatorii din cadrul departamentului de Relații Internaționale de la Université de Lorraine au fost mereu comunicativi și ne-au oferit cu fiecare ocazie care s-a ivit ajutorul solicitat atât pe email, cât și la biroul dumnealor din campusul universitar de la Brabois.

2.Cazarea

Personal, am ales să locuiesc într-un cămin studentesc pentru a putea lua contact cu cât mai multe persoane care trăiau în același spațiu, dorindu-mi ca prin acest lucru sa îmi creez o rețea socială cât mai repede cu putință. Cum a decurs totul? În luna mai a anului 2017, pe când aflasem deja că sunt acceptată la Nancy, m-am interesat de la cei ce mai fuseseră plecați despre modalitățile de cazare și acestea erau următoarele : căminele studentești CROUS Lorraine sau apartamentele la comun, numite collocations. Am ales caminul, iar dintre toate opțiunile, un număr de 5 cămine pe care le-am aranjat în ordinea preferințelor și am trimis aplicația pe siteul oficial Crous, așteptând răspunsul. La

momentul respectiv nu cunoșteam un aspect, acela că există ajutoare din partea statului francez care permit studenților să primească o reducere la plata chiriei. Acesta se numește CAF (Caisse d'Allocation Familiale) și poate fi obținut prin întocmirea unui dosar destul de voluminos care cuprinde printre documentele pe care un student Erasmus le are deja asupra lui chiar și copia certificatului de naștere. În unele cazuri este necesar ca acesta să fie tradus și legalizat, însă nu a fost așa în cazul meu. Aceste informații pot fi găsite pe siteul oficial CAF și de fiecare dată există o echipă la începutul anului care ajută studenții din cămine să își construiască aplicațiile pas cu pas. Consider că dacă alegi un cămin este mult mai ușor să te descurci cu demersurile administrative, mereu poți găsi cineva la recepție care te poate ajuta.

3. Curricula

În ceea ce privește curricula, cum am mai menționat mai sus în introducere, a fost nevoie să urmărim cursuri cu ani mai mici și chiar cu anul VI deoarece programele diferă de la o țară la alta. În ciuda acestui aspect, pot afirma că ne-am descurcat foarte bine în aceste condiții. Cursurile erau programate de la începutul anului și nu am reușit să ajungem la toate deoarece nu puteam sincroniza toate stagiile cu cursurile din simplul motiv că erau dispersate în toți anii și noi trebuia să participăm simultan și la stagii. Orarul nostru era destul de complicat la un moment dat ca să reușim să învățăm și pentru examene, să ajungem și la stagii, însă am putut în final să ne organizăm. Pot recunoaște că acest lucru a fost o provocare pentru noi și sunt recunoscătoare de a fi trecut prin această experiență deoarece ne-a responsabilizat în mod considerabil.

4. Stagiile

În Franța există noțiunea de externat, adică studenții de an IV își încep oficial stagiile în cadrul clinicilor din orașul în care studiază sau din împrejurimi, aceștia fiind plătiți în regim de salariați cu un salariu simbolic și realizează o muncă similară cu a unui rezident, însă mult mai ușoară deoarece nu sunt puși în situația de a prescrie și de a lua deciziile medicale. La aceste stagii, ei participă în funcție de media din semestru anterior. Am întâlnit la stagii studenți din toți anii și am apreciat sistemul lor de educație, dar și modul în care de tineri studenți sunt introduși în lumea medicală reală, fapt care le va facilita foarte mult drumul pe viitor. Alegerea stagiilor mele se făcea în colaborare cu supervisorul de la facultate care anunța serviciile în care doream să mergem cu o lună înainte de începerea stagiului. Stagiile efectuate de mine au durat inițial 6 săptămâni, mergeam zilnic de la ora 8:30 la 17-18 seara. Mai încolo a trebuit, cu acordul șefilor de secție și a supervisorului de la Universitate, să scurtăm stagiile cu una sau două săptămâni pentru a putea acoperi curricula și de asemenea pentru a putea avea acces la mai multe secții, lucru extrem de benefic pentru noi. Nu am fost remunerată pentru stagii și nu am avut coduri de acces la dosarele virtuale ale pacienților, ci doar în momentele în care colegii francezi mi le împrumutau sau făceam schimburi de tură. Cât privește interacționarea cu pacientul, pot spune că a fost una foarte bună, directă, nu am trecut prin situații limită. Nivelul meu de franceză fiind foarte bun, nu am întâmpinat probleme în acest sens și am reușit să mă adaptez destul de repede și chiar să mă fac remarcată, anamneza fiind ușor de realizat. La stagii am avut de asemenea acces la sălile de

operație, în sălile de chirurgie pediatrică și de oftalmologie. Am avut de asemenea ocazia să mă îmbrac steril și să efectuez câteva gesturi chirurgicale de bază, lucru de apreciat.

5.Examenele

În cele mai multe cazuri am beneficiat de o evaluare orală pe baza unui caz clinic cu șeful de secție al serviciului respectiv la finalul stagiilor. Aș putea asemăna acest examen cu un examen practic de la noi, cu întrebări diferite care puteau să te treacă prin toată materia. În funcție de programă, învățam itemii respectivi, deci aproximativ toată cartea de la respectiva materie. Examinatorul ne putea da un caz clinic din orice capitol. Restul examenelor le-am dat fără a efectua stagiul, iar aceste examene au fost oarecum mai dificile căci experiența de stagiu oferă altă perspectivă asupra cunoștințelor teoretice, desigur, însă și acestea s-au desfășurat cu bine. Vorbeam din timp cu coordonatorul de la facultate care vorbea la rândul lui cu șeful de secție și programam examenele. Cam în acest mod au decurs examenele pe parcursul acestei mobilități, studiul individual de zi cu zi fiind cea mai importantă componentă în schema de învățare.

6.Suportul didactic

Universitatea Lorraine este o universitate renumita pe teritoriul francez, fiind un pol tehnic și medical important vizat chiar de studenții germani și nu numai. Nancy este un oraș multicultural, iar ponderea studenților internaționali este foarte importantă. De aceea, această universitate oferă studenților săli de studiu moderne, amfiteatre foarte dotate, suport tehnic și în special, cărți foarte bune și de actualitate. Toate

aceste facilități se accesează în baza cardului de student și tot ceea ce ține de împrumutul materialelor, prelungirea duratei împrumutului etc. se desfășoară pe platforma online a universității care a dedicat o secțiune specială bibliotecilor fiecărei facultăți. Am fost per ansamblu mai mult decât mulțumită de diversitatea materialelor și de actualitatea medicală pe care o prezentau. Cred că acesta a fost aspectul pe care l-am preferat în această mobilitate, organizarea bibliotecii și a campusului universitar, cu locuri speciale pentru recreere și masă.

7. Viața studentescă

Nancy este cu siguranță în viziunea multora un oraș prin definiție studentesc. Îndeosebi, aici este renumită viața de student Erasmus și este sinonimă cu un timp de neuitat deoarece aici se află poate cea mai activă și mai implicată societate Erasmus Student Network din Franța. Aceasta se prescurtează ESN și este o rețea prezentă pretutindeni în Europa în orașele care realizează schimburi Erasmus, chiar și în Iași. Aceștia sunt studenți francezi voluntari care au participat la rândul lor într-un schimb Erasmus sau pur și simplu sunt încântați de ideea de schimb cultural și diversitate. De-a lungul anului, ESN se implică în viața studenților Erasmus prin organizarea de excursii, seri de socializare, vizite la muzee etc. și la cerere pot chiar ajuta studenții în dificultate prin diferite mijloace. Aderarea la ESN se face la începutul anului sau la orice alt moment prin achiziționarea cardului de membru care aduce cu sine numeroase reduceri la muzee, restaurante și la anumite evenimente. Pot spune cu tărie că această asociație este inima comunității Erasmus și recomand tuturor studenților să se înscrie și să participe la evenimentele

organizate de către ei. Datorită lor am avut parte de unele din cele mai frumoase amintiri din acest an și am legat prietenii care vor dura și în viitor. Excursiile organizate de ei au fost în Metz, Strasbourg, Dijon, Liege, München, Normandie, Bretagne, Vosges. Nu am participat la toate, însă recomand tuturor să participe măcar la două dintre ele pentru a crea amintiri frumoase și pentru că este o excelentă metodă de socializare.

8. Concluzii

Da, mi-aș dori să am iarăși ocazia de a fi student Erasmus și aș alege din nou orașul Nancy de care m-am îndrăgostit și de care mă leagă 10 luni de amintiri și plăcute și mai puțin agreabile, și obstacole dar și o multitudine de lecții de viață care mă vor însoți în cariera mea și nu numai. Viitorilor Erasmuși le recomand desigur să plece la Nancy, să iasă cât de mult pot ei din zona de confort deoarece de acolo nu vor avea posibilitatea să evolueze, să își descopere limitele și să le împingă cât mai departe. Mai ales, să își descopere părți ale personalităților lor pe care nu le cunoșteau prin curajul de a merge spre ceilalți și a face lucruri noi. Țin să mulțumesc UMF Iași pentru această experiență de viață care cu adevărat a construit o importantă parte a omului care sunt astăzi. Recomand tuturor colegilor să aplice cel puțin pentru un semestru și vor descoperi lucruri extraordinare căci fiecare loc își are autenticitatea lui și va oferi multe dacă vrem să le aflăm.

Hohan Maria Larisa - Universitatea Nicolaus Copernicus Torun, Polonia

Alegerea mea a fost bazata in special pe criteriul limba (Engleza), si pe localizarea tarii in Europa.

La inceput am fost contactata pe e-mail de catre universitatea gazda, unde am primit un site de inscriere gresit, activ pentru anul trecut. In ultima zi de inscriere am fost din nou contactata de biroul Erasmus pentru a remedia problema.

Am fost intrebata de daca imi doresc camin si daca am preferinte; am raspuns ca vreau sa stau la camin si ca nu am preferinte. Astfel am fost repartizata la un camin aflat la 10 km distanta de oras cu 4 persoane in camera. Administratia de la camin nu vorbea limba engleza, noi dorind sa ne mutam macar intr-o camera de 3 persoane. Apartamentul in care stateam avea 4 camere, cu 10 persoane per apartament cu o bucatarie si o baie. In prima saptamana de cursuri a trebuit sa schimbam 3 mijloace de transport in comun sa ajungem la spital. Am intreat la biroul Erasmus daca putem schimba sau daca ne putem muta, dar nu au raspuns. Asa ca timp de o luna am incercat sa luam legatura cu administratorii de la celelalte camine si sa ii intrebam de camera. Din Noiembrie ne-am mutat intr-un camin apropiat de spital cu 2 persoane in camera. Pentru a plati caminul a trebuit sa mergem la Posta si sa depunem bani intr-un cont alocat noua. Angajatii nu vorbeau engleza.

Pentru mijloacele de transport in comun a trebuit sa ne activam legitimatiile de student intr-o cladire indepartata, unde nimeni nu vorbea engleza.

De la biroul Erasmus am primit orarele si datele de contact ale clinicilor, foarte clare si simple. Am avut deasemenea o sedinta de orientare.

Dupa primele 2 saptamani am avut nevoie de modificare in Learning Agreement, adaugand o materie. Biroul Erasmus a fost foarte responsiv si m-a ajutat repede.

La mijlocul primului semestru am avut de platit o asigurare de sanatate intr-un anumit cont, care a fost gresit. Dupa ce am trimis banii in acel cont gresit a trebuit sa asteptam 2 luni facand reclamatii la posta. La fel nimeni nu vorbea engleza.

Cu privire la abordarea curriculei, am fost placut impresionata de modalitatea mult mai practica a domnilor doctori de acolo. La primul curs, de Pneumologie, am vorbit cu pacientii si i-am ascultat pulmonar pe fiecare in parte si am discuta; am fost in salile de interventii si am avut si cateva cursuri. La materiile chirurgicale domnilor doctori li s-a parut foarte important sa mergem in salile de operatii si sa vedem tehnicile folosite; aici am avut costume chirurgicale de unica folosinta pentru fiecare operatie special pentru studenti. Am fost putini student si am reusit sa stam foarte aproape de campul operator si sa vedem foarte bine tehnicile. La Oftalmologie, domnii doctori ne-au plimbat la toate aparatele de pe sectie si ne-au invatat cum si la ce folosesc toate. La Reabilitare doamna doctor ne-a oferit oportunitatea de a testa pacientii prin modalitatile predate de ea si de ne da cu parerea despre diagnostic. Am fost tratati ca oaspeti si am fost intrebati de tara, economie, istorie si literatura.

Materia a corespuns in mare parte cu cea din UMF Iasi si curricula a fost in general clara; unele materii au avut

curricula complicata, dar in marea majoritate a fost simpla.

La examene, dificil a fost nivelul scazut de limba engleza a unor profesori si intrebarile dificile la testul grila.

Cu pacientii am interactionat cu ajutorul doctorului care ne traducea.

Cu privire la finante: bursa Erasmus a ajuns la limita pentru cazare si mancare, iar pentru celelalte cheltuieli plus calatorit, am asigurat din venituri proprii.

Am avut acces la biblioteca si la materiale de studiu.

Capra Bianca - Universitatea Jules Vernes Amiens, Franta

Primii pași în Amiens

Am ajuns în Amiens pe data de 4 septembrie, la residence Bailly (opțiunea trecută de mine în cererea de cazare)

Am aterizat pe aeroportul Charles de Gaulle; de la gară până la Bailly/Thil puteți lua autobuzul L2 și X11 ambele în direcția CHU A Picardie.

De la aeroportul Beauvais se poate ajunge direct în campus cu autobuzul 42 și costă vreo 11,2€

Chiar dacă sunteți oboseți de pe drum, încercați să fiți pe fază cu ce este în neregulă în cameră (pete pe pereți, zgârieturi pe mobilă, etc.), deoarece apoi veți semna o fișă și nu cred că vreți să fiți trași la răspundere mai târziu.

Căminul Bailly se află la vreo 15min de mers pe jos până la CHU Sud (Thil e cu o idee mai aproape) și la 35min cu autobuzul până la CHU Nord.

La nici o aruncătură de băț găsiți cantina căminului - la care nu am mers niciodată pentru că nu am reușit să activez contul izly.

Tot în apropiere este situată și Biblioteca Universitară, de unde puteți împrumuta cărți pe baza legitimației de student (la înscriere dați-le mai bine adresa voastră personală de mail; bănuiesc că pe cea de la UPJV nu o veți folosi mai deloc).

Cu ajutorul CAF veți primi înapoi o sumă din valoarea chiriei; Pentru 250€ ar veni aprox. 80€/lună;

Noi am încercat să mergem la biroul Caf Somme cât mai repede posibil; am completat formularul de mână, deoarece nu am dorit să îmi deschid un cont la o bancă din Franța (iar pe site la partea cu IBAN-ul nu reușeam să trec datele contului meu din România), deci în final am trecut datele CROUS-ului.

Programul

Variază în funcție de serviciul pe care sunteți.

De exemplu, la nefrologie ziua începea de la 9 odată cu vizita; pauza era undeva pe la 13h, iar apoi ne întorceam și stăteam uneori chiar și până la 19h.

La serviciile de chirurgie, însă, vizita începea la 7h15-7h30, apoi plecam în bloc pe la 8h, iar apoi Dumnezeu cu mila. Luam pauza odată cu ceilalți, asta în funcție de programul operator. Erau zile în care apucam să mergem la cantină și zile în care fugeam la cafeterie să mâncăm rapid un sandwich.

Este adevărat că nu toată lumea este la fel de drăguță, dar încercați să „descoperiți„ oamenii încă de la început, pentru ca mai apoi să vă rămână cât mai mult timp de a vă bucura de ajutorul celor binevoitori.

NU vă fie rușine și nu vă rezumați doar la materia pe care o faceți sau doar la medici/externi; întrebați și infirmierele pt că puteți fura meserie și puteți afla informații utile chiar și de la ele. Da, unii sunt prietenoși dar explică prea repede, unii sunt indiferenți și nu au timp de voi, alții chiar vor din tot sufletul să ajute.

Încercați să profitați cât mai din timp de toate gesturile pe care aveți voie să le faceți: puneți sonde, recoltați, cereți permisiunea să suturați sau măcar cereți explicații... Dacă sunteți refuzați, asta e, dar măcar nu veți regreta că ați încercat; n-o să tragă nimeni de voi, deci vedeți-vă interesul, altfel o să progresați foarte lent. Veți vedea că la ei nu sunt grupe de câte 10 studenți pe capul unui profesor. De exemplu, pe serviciile de chirurgie, dacă am observat bine, sunt vreo 4-5 externi care stabilesc între ei cine rămâne pe serviciu (pe etaj) și cine se duce în bloc. Chiar și așa... Uneori s-a mai întâmplat ca în aceeași sală să fie externul de pe chirurgie, un Erasmus sau chiar doi (dacă era o operație interesantă fiecare trăgea să vadă și el ceva nou), poate chiar și externul de pe anestezie, un student infirmier... Ceea ce făcea să fie cam aglomerat, deci mai negociam câteodată.

CONCLUZII

În urma acestui semestru, pot spune că experiența Erasmus a fost cu adevărat un test, în urma căruia toți vor învăța o lecție:

- unii poate își vor da seama cât de patrioți sunt, cât de frumoase sunt țara și tradițiile noastre și că nu se văd profesând în străinătate;

- alții vor realiza că în ciuda sistemului din România nu au puterea de a sta departe de familia lor, că dorul de casă este insuportabil;
- unii care până acum nu au luat în considerare posibilitatea de a părăsi țara, se vor răzgândi văzând cum evoluează aici relația medic-pacient, relațiile de colegialitate, condițiile de desfășurare ale actului medical și tehnologia de care vor dispune;
- alții vor observa și ei nivelul de aici și își pun speranțele că poate într-o zi se vor întoarce în țara lor și vor putea face o schimbare în ceea ce privește progresul sistemului medical;
- unii vor afla despre ei: cât de repede se pot adapta, cât de organizați pot deveni dacă se străduiesc puțin, cât de mult depind de alți oameni sau nu...
- alții pot privi melancolici în urmă regretând că nu au apreciat cu adevărat prezența celor dragi și că au uitat de micile bucurii ale vieții;
- poate cineva își va aminti de acel profesor care chiar și-a dat silința să țină un curs cum trebuie, de un doctor care deși era obosit și-a făcut timp să îi explice o manevră, dar pe care i-a tratat cu indiferență și i-a pus în aceeași oală cu cei care cred că a preda înseamnă a da copy-paste din cărțile anilor 1940 și a citi de pe slide-uri.